

*Афанасьєва Людмила
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Романенко Світлана
Управління освіти Мелітопольської міської ради
Запорізької області*

ІНТЕРКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТА БАГАТОКУЛЬТУРНОГО МЕЛІТОПОЛЯ

Сьогоднішній Мелітополь – гостинна перлина Приазовського краю – місто, багато в чому схоже на інші українські міста: історично багатонаціональне, з успішним промисловим минулим і численними проблемами нового часу. Його неповторна аура, притаманна перехрестю різних культур і народів має свою унікальну історію, що ведеться від часів заснування на місці колишніх ногайських поселень в річковій долині, на березі ріки Молочної та її приток за 50 км. від Азовського моря та 90 км. від Криму. На місці сучасного Мелітополя люди селилися з найдавніших часів – багато легенд містять докази мешкання на цих землях представників різних етносів та релігій, а топоніміка міста і донині зберігає велику кількість тюркських та грецьких назв. Від часу свого заснування місто було дуже відкритим і забезпечувало транзитні зв'язки далеких регіонів завдяки вигідному географічному розташуванню і близькості моря. Сьогоднішній Мелітополь – це другий за величиною після Запоріжжя регіональний центр українського північно-західного Приазов'я з населенням 155 тис. мешканців та територією в 49,66 км.², що успішно реалізовує свій природний і соціальний потенціал завдяки концентрації наукових і трудових ресурсів. Добробут містян пов'язується насамперед з розвитком рекреації і туризму, агросектору, особливо садівництва, чому сприяє м'який клімат. Сировинна база регіону зумовлює розвиток харчової і переробної промисловості, а також виробництва устаткування для сільського господарства і різних промислових галузей. І в Україні, і далеко за її межами Мелітополь славиться своїми медовими ярмарками та черешневими садами. Тому атрибутами герба сучасного Мелітополя є черешня, мед і шестірня – символ машинобудівника.

Історія Мелітополя наводить немало відомих прикладів успішної реалізації життєвих планів працюючих і креативних

особистостей різних національностей у нашому краї, чий імена нині носить багато мелітопольських вулиць. Та обставина, що Мелітополь є молодіжним і студентським містом, учні і студенти становлять, відповідно, 25,6% і 17,1% від загальної кількості мешканців, з упевненістю дозволяє бачити майбутнє нашого міста в інноваційних сферах розвитку. На сьогодні у освітніх закладах міста навчаються іноземні студенти проживає і проживає 2607 внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій Криму та Донецького регіону.

Релігійні громади на теренах міста сьогодні репрезентують вірники православної, греко- та римо-католицької, протестантської, мусульманської, караїмської, іудаїстської, буддистської, крішнаїтської конфесій. До безсумнівних культурних переваг Мелітополя слід віднести й добросусідські відносини та взаємоповагу представників його близько 100-та національностей, народностей і етнічних груп, серед яких чисельно виділяються п'ять найбільші: українці, росіяни, болгары, татари, білоруси та євреї. Наразі у місті зареєстровано 29 громадських організацій національно-культурної спрямованості, об'єднаних ще з 2000 року в Спілку громадських організацій «Рада національних товариств». Спілка має на меті поєднання зусиль її членів для реалізації спільних інтересів: сприяння збереженню культурної самобутності етнічних спільнот України та гармонізації міжнаціональних і міжконфесійних відносин в місті на засадах принципів демократії, рівноправності, поваги до національної гідності. Поглибленню демократичних засад культурного розвитку та міжнаціональній злагоді в громаді міста сприяє робота Координаційної ради національно-культурних товариств – постійно діючого консультативно-дорадчого органу при виконавчому комітеті Мелітопольської міської мерії, створеної ще в 2003 році. Тому не випадково Мелітополь став одним з перших українських міст, що активно прагне удосконалюватись і формувати міське середовище згідно європейських стандартів відкритого демократичного суспільства, спираючись на історичний досвід своєї багатокультурної громади.

Найважливішою віхою розвитку багатонаціонального Мелітополя стала його участь в Програмі Ради Європи «Інтеркультурні міста», прийнятої в 2008 році, що спричинилась усвідомленням потреби вдосконалення підходів міської громади до формування образу інтеркультурного міста. Переймаючи досвід

інших європейських інтеркультурних міст і передаючи власний, наприкінці 2014р. Мелітополь активно включився у втілення урбаністичної інтеркультурної моделі та розробку «Плану інтеркультурної інтеграції міста на 2015-2020 р.р.». Визначенню пріоритетів у розробці інтеркультурної політики міста та імплементації партисипативних практик світової урбаністики в мелітопольські реалії значною мірою сприяли семінари, тренінги, воркшопи, тощо.

Низка моніторингових досліджень та робота експертних груп дозволила обрати з 14-ти запропонованих Програмою Ради Європи «Інтеркультурні міста» п'ять пріоритетних для нашого міста напрямків: інтеркультурна свідомість, освіта та інтеркультурне спілкування; активізація громадської діяльності, економічне та інформаційне забезпечення інтеркультурного розвитку; інтеркультурне планування та облаштування креативного міського простору; привітальна політика міста та культурно-духовні практики громади; етнотуризм та краєзнавство.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва Л. Активні інтеркультурні практики як індикатор взаємодії культурних груп і спільнот поліетнічного міста / Л.В.Афанасьєва, Р.І.Олексенко // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії – 2018. – Вип. 18. – С. 40-47.
2. Афанасьєва Л.В. Роль соціокультурного середовища в модернізації сучасного українського міста / Л.В.Афанасьєва // Наукові праці Сер.: Соціологія. – 2014. – №. 234. Вип. 222. – С. 70-74.
3. Афанасьєва Л. Интеркультурность как успешная модель развития поликультурного городского сообщества / Л.Афанасьєва, Р.Олексенко // Mokslas ir praktika: aktualijos ir perspektyvos. – 2018. – С. 6-13.
4. Афанасьєва Л. Міжкультурна компетентність як стратегема демократичного розвитку поліетнічної міської громади / Л.Афанасьєва // Українознавчий альманах. – 2018. – Т. 20. – С.62-66.
5. Глебова Н. Концепція етнокультурного простору: теоретико-методологічні підходи / Н.Глебова // Науковий вісник

Волинського національного університету імені Лесі Українки.
Серія: Філософські науки. – №15 (240). – 2011. – С.29-34.

6. Глинська Людмила. Міжкультурна комунікація як запорука гармонійного розвитку суспільства / Людмила Глинська // VERSUS. – №1 (9). – 2016. – С. 21-27.